

KAKTUS

og andre **SUKKULENTER**

Nr. 3

2002

Årgang 37

Kaktus og andre sukkulenter udkommer 4 gange årligt i januar, april, juli og oktober som medlemsblad for Nordisk Kaktus Selskab.

Redaktion: Finn Larsen, Salbyvej 17, DK- 4600 Køge. Tlf.: 56654460, email:

salbyvej17@tdcadsl.dk

Tryk : J.P. Trykservice A/S Falkevej 20, 4600 Køge.

Selskabets regnskabsår er fra 1. januar til 31. december. Årskontingent kr 200,- indbetales til Nordisk Kaktus Selskab, gironr. 657-8713. Alle henvendelser vedrørende medlemskab bedes rettet til sekretæren. About information and membership apply to our secretary.

Terminer for indlevering af annoncer:

Termine für Anzeigen:

Terms for advertising:

1. marts, 1. juni, 1. september, 20. november.

Annoncepris: 1/8 side Dkr 100,- 1/4 side Dkr 200 - Preise für Anzeigen: 1/8 side Dkr 100,-

1/4 side Dkr 200. - Price for ans: 1/8 page Dkr 100,- 1/4 page Dkr 200,-

SIDEN SIDST

Endnu et årsmøde nærmer sig, jeg håber i har meldt jer til i god tid, da det nok er for sent når i har dette blad i hånden.

På årsmødet i år er jeg meget spændt på at høre Rainer Mecklenburgs foredrag om hans ture til Bolivia. Jeg er selv ret tosset med de kaktusarter der vokser i dette område.

Første punkt på programmet på årsmødet er generalforsamlingen. Der vil nok blive talt en hel del om de alt for sene indbetalte kontingenter, formandsvalget og om hvordan NKS og kredsene skal samarbejde for at vi forsat kan eksistere. Er kredsene en del af NKS? eller er kredsene selvstændige kaktusklubber?

Er der overhovedet brug for et Nordisk Kaktus Selskab her i år 2002??? Måske er vi så få aktive medlemmer i NKS at vi ikke kan fungere som hidtil. Skal der være samling eller opbrud det er vel det, det hele handler om i sidste ende!!! Tænk lidt over disse punkter til vi ses på årsmødet i Kalundborg.

Nordisk Kaktus Selskabs hjemmeside:

<http://www.kaktus.dk>

Selskabets bestyrelse:

Formand: Henrik Helms Madsen,
Banevænget 7, DK-8544 Mørke, tlf. 86 37 67 37.
Email: *madsenkaktus@vip.cybercity.dk*

Sekretær: Jørgen Ørsted Hørlyck, Sverigesvej
15, DK-7400 Herning, tlf. 97 21 23 67.
Email: *jhorlyck@post.tele.dk*

Kasserer: Pia Larsen, Stevnsgade 3, 2. sal tv.
DK - 2200 København N. Tlf. 35 36 66 18.
Email: *pia@larsen.dk*

Øvrige funktioner:

Dansk bibliotekar: Bent Olesen, Liselundvej
101, Tjørring, DK- 7400 Herning.
Tlf. 97 26 91 96.

Svensk bibliotekar: Hans Björding,
Backsippevägen 14, S-311 33 Falkenberg.
Email: *hans.bjording@swipnet.se*

Indbetaling af kontingent i Norge og Sverige:

Sverige: Nordisk Kaktus Selskab, giro 76 07 72-4.

Norge: Nordisk Kaktus Selskab,
konto nr. 7877.08.13734, Den norske
Bank

Æresmedlemmer:

Hans Keil & Peter Brandt Pedersen

Forsiden: Dette års forsider viser fotografier taget af Peter Schou Sørensen. Forsidebillederne følges op i bladet af Peters artikel om fotografering af kaktus. En spændende artikel som i 4 afsnit fortæller os hvorledes vi laver nogle pæne billeder af vore planter. Planten på billedet er *Echinocereus pulchellus v. amoenus*

Homo semperludens XV

Hvilke planter skal man dyrke, og hvilke skal man ikke! At vælge er også at fravælge. Nogle af os er mere privilegeret end andre med hensyn til plads. Men har du meget plads, så er dit tilvalg også derefter - - så længe det varer. Venlige besøgende i mit drivhus lader ofte en liden sarkastisk bemærkning falde om et drivhus bestående af 6 cm potter. Knap så venlige spørger, om nyindkøbte planter bliver pottet ned i 6 cm potter!

Lidt om snakken er der. 6 cm fylder nu engang mindre end 7 cm! Men mange planter trives i små potter. Risikoen for overvanding formindskes, tilvæksten bliver behersket, og blomstringen lider ikke nødvendigvis derunder, selv om der naturligvis er mange undtagelser. I kultur har mange planter det ofte bedre med hensyn til vand, næring, ingen eller få skadedyr end i naturen. Dette kan føre til vellevnedssymptomer. Når og hvis man læser beskrivelser af planter i naturen, og så sammenligner selvsamme planters størrelse i kultur, så er sidstnævnte ofte markant større. Professionelle dyrkere må af økonomiske grunde se anderledes på planter end os amatører. De skal sælge dem! Men en *Sempervivum* på størrelse med en spisetallerken og en *Pleiospilobolusii* på størrelse med et kålhoved er naturstridigt. Jeg dyrker en del slægter, der ofte bliver omtalt lidt stedmoderligt og nedsættende blandt samlere. Slægterne *Glottiphyllum* og *Faucaria* vil jeg gerne tale varmt om. At komme ind i drivhuset i september/oktober og blive

mødt af en parfume, der får næseborene til at vibrere og nakkehårene til at rejse sig er skønt. Kilden er såmænd bare er par *Glottiphyllum fragrans* og *G. suave*. De DUFTER. Ikke noget man er overdrevent forkælet med i sukkulentverdenen. Tænk engang lige på en sommerdag hvor *Hoodia gordonii*, *Stapelia nobilis* og *Brachystelma barberae* er i fuldt "flor" - reaktion: "Hvor ligger den ugegamlе døde rotte?" eller endnu værre *Arum*

dioscorides - reaktion:

"Kat, hvorfor har du tisset i elkeddlen og til og med også tændt for den?"

Faucaria tigrina

Slægten *Glottiphyllum* omfatter efter nyeste revisioner ca. 17 arter og vokser alle i Sydafrika over et ret stort udbredelsesområde. I min samling har jeg ca. 20 mere eller mindre forskellige arter (?). Nogle med forhåbentlig rigtigt arts-

navn og andre blot med et geografisk indsamlingsnavn. Disse geografiske former kan se meget forskellige ud, men slægtens store udbredelsesområde forklarer dette. Alle mine *Glottiphyllum* er drevet fra frø. Frøene spirer normalt særdeles villigt ved ca. 20 - 24°C, og frøplanterne er ikke særlig sarte. Den videre vækst går normalt stille og roligt derudad. Jeg prikler 2. år. Så kan der opstå små vellevnedsproblemer. Vander du dine planter regelmæssigt, og måske gøder du til og med, ja, så får du en frygtelig masse *Glottiphyllum*. De fleste arter vil til en vis grad komme til at ligne icebergsalat, og hvis du så ønsker at sælge, endsige forære overskudsplanterne væk, så glem det. Det er

Glottiphyllum aff. fragrans SB 1517

Glottiphyllum fragrans-hybrid

Glottiphyllum kruidfontein

svært at finde aftagere. Når jeg har priklet, anbringer jeg potterne (6 cm!) på øverste hylde i drivhuset, og jeg skygger ikke om sommeren. I sommerhalvåret bliver de vandet en gang imellem, men næsten aldrig gødet. I vinterhalvåret, deres naturlige vækstsæson, bliver de på solrige og varme dage vandet rimeligt. Så nemt er det. Endnu bedre. Jeg udvælger nogle arter, som jeg vil ofre en hængepote på og monterer dem endnu tættere på taget. Resultatet bliver tæt kompakt vækst og gode farver. Hvad der engang var en anonym grøn grønsag udvikler sig til en *G. oligocarpum* med nærmest hvide til svagt lyseblå blade. Så tæt kan bladene sidde, at vanding fra oven nærmest er umuligt. *G. pygmaeum* er altid, som navnet antyder, lille. Hvis den holdes i for dårligt lys og i for god "foderstand", ja, så får man en masse små grønne blade og en ret karakterløs plante. Tæt på lyset og med en ret spartansk diæt får man en pottetfuld små grønne blade i flere afskygninger af farven grøn, krydret med koralrøde til violette bladspidser! Især formen fra Teesdale udviser disse egenskaber. Prøv den! Andre får en vis lighed med slægten *Sarracenia* ("insektædende planter"), idet de nærmest har udviklet en kant på bladets spids, der minder om tragten på *Sarracenia*. (*G. muiirii* og *G. starkeræe*). Det er en gentagelse, men i dårligt lys er de alle mere eller mindre grønne. I godt lys udviser de en helt andre farver, *G. neilii* bliver nærmest oliven brunlig, *G. fragrans* violet og *G. sp.* Kruidfontein pastellilla, hvis der er noget, der hedder det. Hvad størrelse angår, så er *G. pygmaeum*'s blade ca. 2-3 cm og *G. regium*'s op til 10 cm, og de stritter til og med lige op.

Jordblandingen, jeg anvender, er en standard (min) kaktusjordblanding. Mindre end 50 pct. tørv og resten grus, sten, lava, kattegrus og fin Leca.

Denne blanding passer også fint til sægten *Faucaria*, som populært kaldes tiger/ulve/og/eller kattegab. Efter seneste (?) revision skulle der være 33 arter i slægten. Jeg har en hel del af dem og dyrker dem som omtalt under

Glottiphyllum. De er om muligt endnu nemmere og kan blive gamle. I min samling har jeg 3, som har tilhørt Kjeld Christiansen, der var redaktør af Kaktus til sin død i 1979, og han havde sået dem mindst 10 år tidligere! I modsætning til visse mennesker bliver *Faucaria* absolut kønnere med alderen. De udvikler nemlig en ganske kort stamme således, at de med lidt god vilje kunne kaldes for en lille busk eller endnu bedre en naturlig bonsai. Som *Glottiphyllum* har alle *Faucaria* gul blomst. Undtagelsen er *Faucaria candida* med svagt lyserøde knopper, der åbner sig til en flot hvid meget holdbar blomst. Hvilke arter man skal vælge, må som så meget andet være en smagssag (se Kaktus 1995 nr. 1 s. 9-10). Mine favoritter er de "tandede" *Faucaria tigrina*, *F. felina* og *F. lupina* og den vortede *F. tuberculosa* - samt alle de andre! Så dem, de er nemme fra frø og udvælg så. De varierer meget. Naturindsamlet frø er normalt at foretrække, da de let krydses i kultur. Vær aldrig bange for at købe frø, hvor der kun står "sp" og så et geografisk sted. Intet navn er tit bedre end et forkert navn. God fornøjelse.

Peter Brandt Pedersen

Glottiphyllum nelii

Glottiphyllum oligocarpum var. *springbokvlaktensis*

2 stk *Glottiphyllum* sp. dyrket i for lidt lys med karakterløse lange grønne blade

Glottiphyllum oligocarpum

Glottiphyllum pygmaeum Teasdale

Glottiphyllum parvifolium

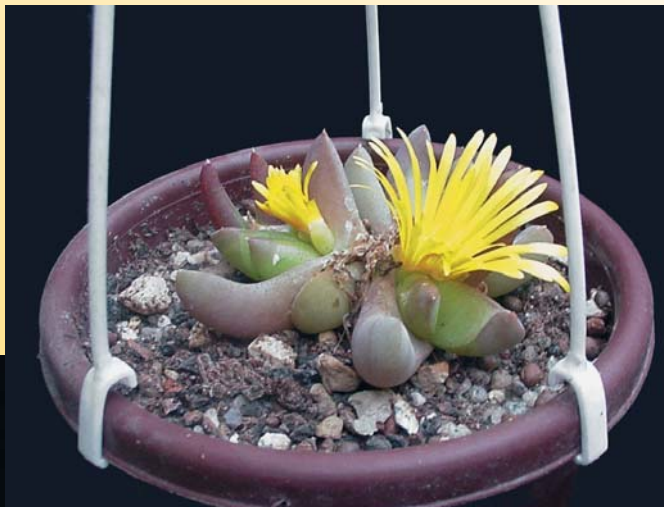

Glottiphyllum

Foto: Finn Larsen

Glottiphyllum oligocarpum

Glottiphyllum sp. oudsboorn

Glottiphyllum starkerae

Glottiphyllum 'Prince Albert'

Højt i Peru

Lige så længe som jeg har interesseret mig for kaktus hvilket efterhånden er mange år, har mit ønske altid været at rejse til Syd-Amerika og studere planterne i deres naturlige omgivelser. Men hvorfor lige Syd-Amerika? Som barn har lande som Ecuador, Peru og Chile altid været i mine tanker og for mig var det her, man kunne finde det rigtige eventyr.

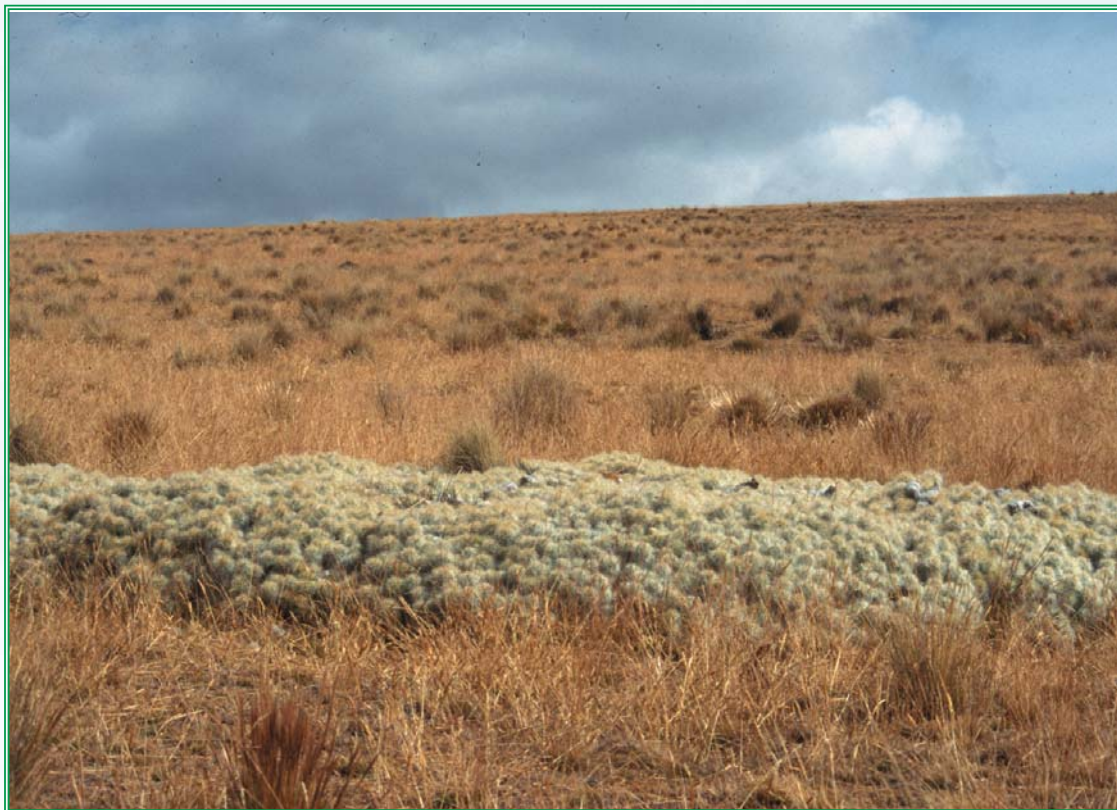
For nogle år siden rejste jeg i Ecuador og studerede flora og fauna på landets vulkaner. I maj måned fik jeg mulighed for at besøge Peru. Mit mål var at finde de kaktusarter, som vokser højt oppe i bjergene. Jeg havde haft en lang drøm om at finde kaktus såsom *Austrocyllindropuntia floccosa* og *A. mahyana* på deres naturlige voksested.

Jeg ankom til Lima midt i et valgkaos. Jeg ville op i bjergene så hurtigt som muligt, og den første udfordring for en ensom, ikke spansktalende fyr fra Sverige var, at finde Limas busterminal. Jeg tilbragte en uforglemmelig dag i det centrale Lima og det lykkedes mig, at finde bussen til Cajatambo, den sidste landsby før det store alpine område ved navn Huayhuash. Jeg

var virkelig træt, men tilfreds.

Næste dag forlod jeg Lima tidligt om morgenen og kørte nordpå ad den transamerikanske hovedvej. Da vi forlod denne store vej ved Patavilca begyndte bussen at bestige en lang, smal og stejl vej til Cajatambo. På et tidspunkt måtte bussen standse på grund af et stenskred, og mens buchaufføren og et par andre forsøgte at få bussen fri, benyttede jeg tiden til at se mig omkring. Her var masser af kaktus, hele dalen foran mig var fuld af *Melocactus*, *Haageocereus*, *Espostoa* og andre planter. Jeg tog en del billeder af udsigten - sådan cirka 5 cm fra den visse død ud over kanten på vejen. Vi ankom sent om aftenen til den hyggelige landsby Cajatambo.

Jeg blev i byen et par dage for at akklimatisere mig. Jeg havde lidt problemer med min mave, men snart var jeg på vej for at bestige den stejle bakke uden for Cajatambo. Bellønningen efter 3 timers anstrengelser var en storslået udsigt til de snedækkede Cordillera Huayhuash og den kønne flod Pumarini.

Austrocylindropuntia floccosa Udenfor Macusani, mod Hacienda Llulluchani, 4300 moh.

I den tynde luft var jeg nødt til at hvile mig tit, og næsten alle steder fandt jeg hvad jeg var kommet efter - store puder af *Austrocylindropuntia floccosa*. I den lavere del af dalen fandt jeg planter næsten uden hår, men efterhånden som jeg kom højere op blev planterne mere hårede. I ca. 5000 meters højde fandt jeg nogle meget fine planter med både hvide og gule hår. Jeg var meget tilfreds og under mit ophold i Cordillera Huayhuash indsamlede jeg en hel del frø. Dette sted med sin hjælpsomme og venlige befolkning, sine smukke solbeskinnede landskaber med ca. 20 graders varme om dagen og kølige nætter med temperaturer ned til -15 grader - vil jeg altid huske.

Efter et par dages hvile i Lima, hvor jeg fik vasket mig selv og mit tøj, tog jeg til Cuzco.

Uidentificeret art *Sp. HNSO 32* (*Oroya sp. red.*)
Quenkosaya, vejen mellem Macusani og Tantomaco, 4131m oh.

Austrocyllindropuntia floccosa Cordillera Huabush I provinsen Cajatambo, tæt ved Rio Pumarinri, 3698 moh

Jeg havde et par gode dages ophold i byen, men trafikken og de mange mennesker fik mig hurtigt til at længes efter bjergene. Jeg tog en bus fra Cusco ned til Titicaca-søen og byen Puno, en kølig by med en dejlig beliggenhed tæt ved søen. Jeg foretog en kortere tur ud til Sillustani, det berømte Incasted og indsamlede her nogle *Tephrocactus* og *Lobivia*.

En af mine drømme hjemme i Sverige var at tage til Macusani. Denne utroligt kolde og øde by højt oppe i bjergene nordvest for Titicaca-søen havde længe været i mine tanker mest på grund af *Austrocyllindropuntia mahyana*. Siden W. Rausch besøgte området i 1971, har der kun været meget få og indsamlet planter her. Derfor stammer det meste af det plantermateriale, der er i cirkulation i øjeblikket sikkert fra W. Rausch rejser. At finde den rigtige vej til Macusani var en lidt morsom begivenhed. Jeg brugte 5 timer i

Austrocyllindropuntia floccosa helt uden for Macusani I provinsen Nevado Allicapac.

Carabaya, Departamento Puno 4100 moh. Baggrunden

Austrocylindropuntia floccosa
Cordillera Huabush I provinsen Cajatambo, tæt ved
Rio Pumarinri, 3700 moh.

Juliaca sammen med 10 venlige politibetjente. Vi snakkede generelt om livet i Sverige, men sammenlignede i særlig grad forholdene for svenske og peruanske politibetjente. I mellemtiden var det lykkedes for en af betjentene at lokalisere den lille bus til Macusani. Jeg forlod Macusani kl. 18.00 ved mørkets frembrud. Turen til Macusani varede omkring 6 timer, hvor jeg hele tiden havde fornemmelsen af, at nyrerne forsøgte at bytte plads med min lever.

Selvom jeg ankom til byen midt om natten, lykkedes det mig at finde et 'hostal', som er en slags vandrerhjem eller billigt hotel. Jeg vækkede 'la señora' og fik husly for natten. Også denne nat var jeg glad at have medbragt min sovepose. Jeg opholdt mig ca. en uge i Macusani, hvor jeg gik lange ture omkring byen. Den første dag

Håkan Sönnermo får pusten ved en gruppe *Austrocylindropuntia malayana* vejen mellem Macusani og Tantomaco, 4131 moh.

forlod jeg byen tidligt i den kolde og lyse morgen. Jeg havde kun spadseret i 15 minutter, da jeg så en stor tue af *Austrocylindropuntia malayana*. Oh! - hvilken lykke. Alle steder omkring mig så jeg kæmpestore tuer af *Austrocylindropuntia floccosa*. Hvilket storslået sted! På min fortsatte tur ned ad vejen mod Ollachea så jeg mange store tuer af både *Austrocylindropuntia malayana* og - *floccosa*. Da jeg i ankom til den lille by Tantamaco forsvandt tuerne af *Austrocylindropuntia malayana* lige så pludseligt, som de før var dukket op. *Austrocylindropuntia floccosa* var her stadigvæk, men nu sammen med en anden endnu uidentificeret kuglekaktus (*Oroya* sp. red.) En anden dag gik turen fra Macusani ind over bjergene mod øst ned mod en lille landsby ved navn

Escalera. Her var luften varmere, og det var meget nemmere at trække vejret. På min vej mod Escalera gik jeg forbi en masse tuer af *Austrocylindropuntia malayana* og - *floccosa* samt Chungorasøen, som her i 5000 meters højde var fuld af is. Vejen ned til Escalera var meget dårlig, og jeg så slet ingen kaktus på denne strækning.

En af dagene lykkedes det mig at få et lift med en lokal bilist. Chaufføren var meget venlig og indvilligede i at standse flere steder, for at jeg kunne studere floraen. Det var en rigtig smuk tur med snedækkede bjergtoppe og søer, som frøs til om natten. Denne uge i Macusani kan jeg kun betegne som et minde for hele livet, idet jeg udelukkende mødte en masse venlige men-

Austrocylindropuntia malayana i blomst, på et sted som hedder Quenkosaya, på vejen mellem Macusani og Tantamaco i provinsen Carabaya, 4131 m.o.h. 13/6 2000

nesker og tilmed så en masse kaktus. Jeg håber på, at jeg en skønne dag kan vende tilbage her - jeg er overbevist om, at her er meget mere at opdage.

Fra Macusani vendte jeg tilbage til Juliaca og om aftenen rejste jeg igen til Lima. Jeg havde kun to dage tilbage i Peru og for således at udnytte tiden fornuftigt, ringede jeg til Carlos Ostolaza, som er en af de ledende skikkelser, når det drejer sig om at studere kaktus i Peru. Jeg blev inviteret hjem i familiens hus og fik fremvist deres fantastiske kaktushave. Familien Ostolaza var meget venlig, og jeg tilbragte en hyggelig aften i deres selskab.

Den næste -og min sidste dag her i Peru- tog jeg igen ind til det centrale Lima for at finde en bus til Chancay. Chancay er et støvet og tørt sted langs den Trans-amerikanske hovedvej og efter en del morsomme møder med den lokale befolkning i bussen, nåede jeg til 'km 118' fra

Lima og steg af bussen. Her midt i ørkenen begyndte jeg at lede efter den næsten udryddede *Haageocereus tenuis*. *H. tenuis* blev fundet af W. Rauh i 1954 og blev senere genfundet og beskrevet af Ritter. I 1988 færdiggjorde W. Rauh og Carlos Ostolaza beskrivelsen af planten, idet det lykkedes for C. Ostolaza at se blomsten for første gang. I dag er planten primært truet på grund af de mange kyllingefarme, som etableres i ørkenen. Jeg fandt denne mærkelige krybende plante, og jeg håber, det bliver muligt at sikre dens overlevelse, selvom jeg desværre har erfaret at mange Peruanere ikke bryder sig om kaktus, men betragter dem som ukrudt. Jeg tror det er vigtigt, at den Peruanske regering udsender de rigtige signaler og er med til at opbygge en organisation, som kan være med til at organisere økoturisme i landet. I et land som Peru vil der takket være den storslåede natur være store muligheder for øko-

Haageocereus tenuis HNSO 050 Fundet i ørkenen nord for Chancay, 118 km nord for Lima, Departamento Lima

turisme.

Tilbage i Lima - sent om aftenen, begyndte jeg at pakke til den lange rejse tilbage til Sverige. Disse uger i Peru har været en fantastisk oplevelse for mig, og en drøm helt tilbage fra mine drengeår er således gået i opfyldelse. Jeg er nu allerede begyndt at drømme igen.

Austrocylindropuntia malayana og *Austrocylindropuntia floccosa*. Quenkosaya 4131 m.o.h. På vejen mellem Macusani og Tantomaco i provinsen Carabaya.

Tekst og foto: Håkan
Sönnermo
Oversat fra engelsk: Finn
Larsen

Artiklen blev oprindelig bragt
i det engelske blad
”**Tephrocactus**” som er
medlemsblad for “**The
Tephrocactus Study
Group**” Er du interesseret
kan du henvende dig her:

W.G. Geissler, “Winsford”,
Kingston Road, Slimbridge,
Glos. GL2 7BW

England.

email: w.geissler@virgin.net

Se også: <http://www.cactus-mall.com/tsg/index.html>

Uidentificeret artSp. HNSO 32
(*Oroya* sp. (red.)) *Quenkosaya*,
vejen mellem *Macusani* og
Tantomaco, 4131 moh.

Austrocylindropuntia floccosa f.
raubii, *Quenkosaya*

Fotografering af Kaktus, del 3 af 4

Flash

Dette afsnit handler om brug af flash (blitz). Det er meget forskelligt hvilket forhold folk har til flash. Dem med et ældre spejlreflekskamera husker flash som noget der sjældent lykkes, for dem med nyere automatiske kameraer med indbygget flash er flashen noget man aldrig har tænkt nærmere over, hvis der mangler lys træder den i funktion, hvis der ikke mangler lys gør den det ikke. Men alligevel er nogle af billederne underbelyste selv om flashen var tændt. Endelig er der de privilegerede der har et nyere spejlrefleks kamera med tilhørende flash-system, for dem er flash et af teknikens vidunder, der kan alt undtagen at lave kaffe...Hvad er forskellen?

Forskellige flash typer:

De tidlige elektroniske flash kunne kun een ting, afgive en bestemt mængde lys når de blev bedt om det. Mængden af lys, der nåede filmen regulerede man med blænden. Dette system er ret besværligt i brug, da det er nødvendigt at regulere blænden efter afstanden til motivet, d.v.s man stiller skarpt, aflæser afstanden på objektivet, indstiller blænden og tager sit billede. Et stort fremskridt var den såkaldte computer-

flash. Navnet er ret vildledende, der er ikke skyggen af en computer i dem. Den har en indbygget fotocelle, der måler det tilbagekastede lys fra motivet, når der er kommet nok lys tilbage, d.v.s når motivet er korrekt belyst, slukker flashen. Denne type flash giver rimelige resultater, hvis afstanden til motivet er over 0,5 meter. Ved nærfotografering duer den ikke; det som fotocellen i flashen ser, og det som filmen ser er simpelthen for forskelligt.

I nyere tid er TTL-flashen kommet til (TTL - Through The Lens). TTL-flashen har gjort det nemt at bruge flash til nærfotografering. Kort beskrevet virker systemet som følger: Under eksponeringen måles det lys som tilbagekastes fra filmen af nogle fotoceller inde i kameraet. På den måde 'ved' kameraet hvor meget lys filmen har fået. Når filmen er blevet passende belyst,

Astrophytum Ornatum (1956 Mexico). Flashen er placeret oven over blomsten, og er den dominerende lyskilde. Bemærk hvordan resten af planten er næsten helt mørk. Automatikken vægter centrum mere end kanterne, og da blomsten er meget lys, har den betydet meget for eksponeringen. Dog er det ikke sådan, at kanterne ikke betyder noget, det ses på, at blomsten faktisk er en smule overeksponeret.

slukker kameraet for flashen. Systemet fungerer utroligt godt i praksis og giver fotografen et utal af muligheder. Den eneste ulempe ved systemet er at kamera og flash skal passe til hinanden. Det vil sige at man er nødt til at bruge en Nikon flash til et Nikon kamera. Desværre har de fleste af de ældre spejlreflekshuse, som ellers er

meget velegnede til nærfotografering, ikke mulighed for TTL-flash. Nikon har ry for at have det bedste flash system. For mit eget vedkommende var det muligheden for TTL-flash, der gjorde, at jeg ikke længere kunne "nøjes" med mit Nikon FE, men supplerede det med et Nikon F4 (kan findes i den Blå Avis for mellem 4000 og 6000 kr.). Min flash er en Nikon SB-24, den kan fås for mellem 1000 og 1500 kr. Er økonomien ikke noget problem, kan man investere i en ringflash (som ikke ses brugt ret tit, og som koster 4000-6000 kr. fra ny). Ringflashen er konstrueret som en ring, indeholdende 2 buede flashrør, der monteres yderst på selve linsen. Den er lavet specielt til brug for nærfotografering. De moderne udgaver kan give både helt skyggefrit lys og lys med en vis skygge da de to flashrør kan indstilles til forskellig lysstyrke.

En sidste ting, som er en absolut nødvendighed hvis man ikke har investeret i en ringflash, er et kabel til at sætte mellem kamera og flash. Det at kunne flytte flashen i forhold til kameraet er altafgørende for nærfotografering med flash, og årsag til at jeg ikke har nævnt den indbyggede flash, der findes på mange kameraer. Alt hvad jeg skriver i det følgende omhandler TTL-flash, jeg anser ikke de andre typer for egnede til nærfotografering.

En ting der gælder for alle type kameraer, og som er uafhængigt af flashtypen, er den hurtig-

ste lukketid hvor flashen er synkroniseret med kameraet. For ældre kameraer er det typisk 1/90 sekund, for nyere kameraer er det en del hurtigere. Mit F4 synkroniserer op til en 1/250 sekund. Bruger man flash med en hurtigere lukketid end den maksimale synkroniserings-tid, bliver kun en del af negativet belyst af flashen.

Flash i dagslys:

Lad mig slå fast med det samme, når jeg bruger flash er det IKKE fordi jeg har for vane at fotografere mine kaktus om natten. Jeg bruger flash både i fuldt solskin og gråvejr (og, indrømmet, også om natten).

I det forrige afsnit nævnte jeg, at for stor kontrast kan være et problem. Her kan flashen "bløde skyggerne op". Som jeg nævnte virker TTL-flashen ved, at kameraet måler det tilbagekastede lys fra filmen. Bemærk, det er ikke kun flashens lys der måles, det er alt lyset. Det betyder at man kan blande flash og dagslys præcis som man har lyst. Vi starter med den kombination af tid og blænde, der giver et korrekt belyst billede uden flash. Hvis vi blænder et trin ned, så supplerer flashen op så billedet stadig er

Uebelmanniana Pectinifera (1983). Her er flashen brugt til at give ekstra lys på selve planten. Bemærk de to kaktus i baggrunden, de viser hvordan planten ville være blevet eksponeret uden flash.

korrekt belyst. Jo mere vi blænder ned, jo længere er flashen aktiv. Når der er blændet 3-4 trin ned kommer stort set alt lyset fra flashen. Hvordan bliver billederne? Når der kun er blændet et enkelt trin ned bliver, som før nævnt, "skyggerne blødt op". Det kræver selvfølgelig at flashen placeres så den kan belyse de områder

der ligger i skygge. Det er her at kablet kommer ind. Man har typisk brug for at placere flashen i samme plan som lensens front (for at linsen ikke skygger for flashen lys) enten ved siden af linsen, eller et stykke over til en af siderne. Det tager lidt tid at lære, men man kan opnå meget flotte resultater. Typisk vil man ikke kunne se at der er brugt flash, billedet ser ud som om, det er taget i ganske almindeligt dagslys, forskellen er udelukkende, at skyggepartierne ikke er sorte, de er stadig mørke, men ikke konturløse. Jo mere man lader

lys som motivet, en fjerdedel svarer til to blændetrin. Var baggrunden mørk i forvejen bliver den nu helt sort. Effekten kan bruges til at fjerne en uheldig baggrund, dog kun hvis planten fylder meget i billedet, ellers vil kameraet for søge at få baggrunden eksponeret korrekt.

Flash som effekt:

Flash giver utrolige mange muligheder for den legelystne fotograf. Man kan placere flashen i forskellige vinkler og på den måde få forskellige skyggevirksomheder. Man kan placere flashen

Ferrocactus Glaucescens (1937 Mexico). Flash som dominerende lyskilde. Dette billede var nok blevet bedre hvis flashen var blevet brugt som supplement til dagslyset.

flashens lys dominere, jo mere kan man se at der er brugt flash på det færdige billede (ikke uventet). Flash-lyset laver sine egne skygger, farverne bliver lidt mere blålige, og området bag planten bliver mørkere. Sidstnævnte fænomen skyldes at lysstyrken aftager med kvadratet på afstanden. Er baggrunden dobbelt så langt væk som motivet får den kun en fjerdedel så meget

bagved en blomst, så den bliver lysende på billedet, man kan lave flere eksponeringer på samme negativ f.eks. af en blomst i forskellige stadier af udfoldelse. En ting gælder for de fleste flash eksperimenter, det er svært at forudse resultatet. Det skyldes ikke, at flashen kun virker en gang imellem, den virker hver gang, men ser det godt ud, eller virker det bare

som en dum effekt? Man kan få et fingerpeg om virkningen ved at erstatte flashen med en kraftig lommelygte og betragte resultatet gennem søgeren. Dette er nemmere hvis kameraet er monteret på et stativ.

Flash med speciel optik:

Med TTL-flash får man en korrekt eksponering næsten uanset hvad man sætter foran linsen eller mellem linsen og kameraet. En billig måde at få en stor forstørrelse på er at bruge en omvendering. Den gør det muligt at sætte linsen omvendt på kameraet således at fronten af linsen vender mod kameraet. Dette giver, af

flashen er placeret nogenlunde fornuftigt. Og festen standser ikke her, man kan kombinere omvendering med en eller flere mellemringe. Jo mere man sætter på des mindre lys kommer der igennem, men med flash går det stadig godt. Man behøver ikke at være nervøs for at flashen ikke har effekt nok, det at den er så tæt på motivet gør, at der ikke behøves ret meget effekt, også selv om man kører med meget små blænderåbninger.

Eksempler:

De fire foto illustrerer forskellige flash

Cleistocactus smaragdiflorus (N. Argentina). Dette billede illustrerer hvor meget lyset fra flashen varierer med afstanden. Centrum af billedet er korrekt eksponeret. Mellem centrum og den nederste kant er der en del af planten som er tættere på. Denne del er blevet overeksponeret. Til venstre i billedet ser man hvor hurtigt lyset aftager med afstanden.

årsager jeg ikke skal kommen nærmere ind på her, en 1:1 forstørrelse med en 50 mm optik og mere med en vidvinkel (2,7:1 med en 24mm linse). Der er den samme ulempe som med mellemringe, man kan ikke indstille afstanden. Der er yderligere en ulempe, kameraet får ingen information fra den monterede linse. Det betyder at man skal blænde ned, når lyset skal måles. Ofte går søgeren nærmest i sort under lysmålingen, hvilket yderligere vanskeliggør processen. Her er TTL-flash nærmest et mirakel middel. Det virker, korrekt belyste billeder hvis bare

teknikker og problemer. De er alle taget i foråret i Botanisk Haves kaktus drivhus med velvillig assistance fra Jørgen Damgaard. Det var overvejende solskinsvejre.

Tekst og foto: Peter Schou Sørensen

Plantedag på Fyn

En årlig plantedag er vel ved at blive en god tradition i NKS

Jørgen Hørlyck har skrevet et par ord og Bjarne Kjempff har fotograferet

Alle havde glædet sig til denne dag, især da Mogens Bøg hidtil havde haft import af kaktus fra Tenerifa. Vi havde alle håbet, at han havde rigtig mange anderledes planter, end dem vi ellers ser til salg rundt omkring.

Men kort forinden fik vi at vide, at han var ophørt med import af kaktus, men vi kunne godt komme over til ham alligevel.

Den 25.maj 2002 mødtes omkring 60 - 70 medlemmer af NKS til plantedag på gartneriet Kildehaven v/Mogens Bøg, Davinde Bygade, Odense.

6 - 7 medlemmer var kommet med salgsplanter. Ingen nævnt, ingen glemt. Der var noget for enhver smag. Lige fra meget specielle sukkulenter til sjældne kaktus. Planter i en overordentlig fin kondition.

Der var rigtig gang i handelen. Jeg tror, alle kom hjem med mindst én plante.

Vejret var stort set med os. Der var nogen, der fik en ordentlig regnskyl på vejen til gartneriet, men mens handelen foregik, kom der kun er par ret så store dråber. Først lige før kl 16.00 begyndte regnen at komme.

Da handelen hos vore medlemmer var ved at ebbe ud, blev der åbnet for gartneriets drivhuse. Det viste sig, at der var et enkelt af de store planteborde fyldt med kaktus, vi kunne købe af. Nu gik handelen i gang igen blandt medlemmerne. Det var pæne store kaktus til en flad "tyver". På et bord for sig selv stod en hel række ret så spændende kaktus, men de var desværre ikke til salg. Dem ville Mogens

følgning på. Især når der også kommer udenlandske medlemmer.

Spørgsmålet er så, om der skal laves en plantedag i øst og en i vest hvert år, eller om der skal laves et om året i den modsatte del af landet, end der hvor årsmødet bliver lagt. Det kunne jo være et oplagt emne til diskussion på årsmødet.

Bøg selv have som samling.

Samtidig med at der blev købt kaktus, fik vi også lejlighed til at købe forskellige slags sommerblomster til næsten ingen penge.

Alt i alt må det siges at have været en dejlig dag. En sådan plantedag, der samler så mange medlemmer, må siges at være begyndelsen på en tradition, der skal laves op-

Vi vil fra selskabets side sige tak for husly den pågældende dag til Mogens Bøg og familie, men samtidig beklage, at vi ikke kan bruge gartneriet mere som samlingssted, da han ikke har kaktus mere, og ikke har salg til private i almindelighed.

M E D D E L E L S E R

Under 'meddelelser' kan du gratis få medtaget en meddelelse eller en annonce vedrørende vores hobby.

• Køb •

Sender noen ønsker om noen kan hjelpe meg med avleggere eller små planter (nå når våren kommer og en skal plante om)

Ønsker:

Rebutia muscula - perplexa

Notocactus submammulosus, - uebelmannianus

Echinocereus reichenbachii "perbellus"

Lobivia jajoiana

Sulcorebutia crispata

Chaemaecereus silvestrii

Conophytum herrei

Echinopsis hybrid - dagblomstrende

Mammillaria laui var. *subducta*

Har mange: Epiphyllum hybrider, hvide og røde julekaktus, pinsekaktus eller betaling.

Med hilsen

Klara Skålvik

Sjöveien 12

5114 Tertnes

• Årsmøde 2002 •

24 - 25 august

Årbyhus Kursus- og Feriecenter

Sønderstrandvej 52, 4400 Kalundborg

Dagsorden til generalforsamlingen.

1. Valg af dirigent.

2. Formandens årsberetning.

3. Kassererens beretning og fremlæggelse af det reviderede regnskab.

4. Fastsættelse af kontingent.

5. Valg af **ny** formand.

6. Valg af revisorer.

7. Indkomne forslag.

8. Eventuelt.

Indkomne forslag skal være bestyrelsen i hænde 14 dag før generalforsamlingen.

Program for søndag.

Foredrag.

Traveling Bolivia: af Rainer Mecklenburg.

• Drivhusglas •

Drivhusglas i mange størrelser til afhentning.

Hugo B. Jensen

Tokkerupvej 1

4640 Fakse

• Kaktusrejse •

Mandlig rejsefælle søges til rejse i Peru og Chile.

Tidspunkt: Ultimo maj - primo juli 2003.

Redaktøren

Postfach 1107 D/71385 Kernen
Tel. 07151 41 891 Fax 07151 467 28
email: Uhlig-kakteen@t-online.de

35 år

Kaktus og andre sukkulenter

- mere end 2000 arter sjældne planter og frø
- verdensomspændende forsendelser
- skriv efter listen mod betaling af 2 internationale svarkuponer
- besøgende - også i grupper - er velkomne
- løbende tilbuds-supplementer
- detail- og engros-handel

Vi har mere end 1000 forskellige sukkulenter:
Agave, Euphorbia, Haworthia, Pachypodium,
Sansevieria, caudexplanter og levende sten etc.
Mange forskellige streptocarpus.
Mange stauder og usædvanlige sommerblomster til
haven.

Vi holder åbent første søndag i hver måned kl.
9.00 - 17.00

Gartneriet Klejsbro

Bjerrevej 431 - 7130 Juelsminde.
Tlf. 75 68 51 65

CACTUS, SUCCULENT AND CAUDICIFORM PLANT SEEDS

Listing free

Doug and Vivi Rowland
200 Spring Road, Kempston,
Bedford, England MK42 8ND

TEL/FAX 01234 358970

<http://cactus-mall.com/rowland/index.html>

RICHTER-SUKKULENTEN

Postfach 110411, D-93017 Regensburg.

e-mail: Richtersukk@aol.com

1992 -2002 10 years growing & sending

Planter: Rariteter og nyheder fra Mexico: Agave, Ariocarpus, Aztekium, Echinocactus, Geohintonia, Mammillaria, Strombocactus, Turbinicarpus mm

Vinterbårde planter fra USA med lokalitet+Yucca, Sedum, Sclerocactus, Pediocactus, Opuntia, Neobesseyia, Echinomastus, Escobaria, Agave mm.

Sydamerika: Austrocactus, Cintia, Gymnocalycium, pterocactus, Tephrocactus m.m.

Sydafrika: Nye sukkulenter og løg.

*Bøger: Yucca, Ariocarpus, Turbinicarpus, Lophophora

*Frøliste (kaktus, sukkulenter, Afrika, buske, US vildblomster)

*Liste mod 2 internationale svarkuponer, korrespondance tysk, engelsk, lidt dansk, norsk og svensk.

*Levering per post (portogebyr), plantepakke EUR 8,- frø EUR 3,-

HAR DU PRØVET AT DYRKE ORCHIDEER?

Er du interesseret? Få et gratis prøvenummer af vort medlemsblad "Orkideer", der udkommer 6 gange årligt. Kontingent kr. 290,-/340,-.

DANSK ORCHIDE KLUB

V/ Bente Nielsen, Sømadevej 6,
DK-6430 Nordborg. Tlf/Fax: 74 45 09 24

Vallensbæk Kaktusgartneri

Kom og se vore mange forskellige kaktus og sukkulenter. Kig forbi på adressen:
Vejlegårdsvej 99, Vallensbæk, eller ring i forvejen på tlf: 43 62 72 26.

E-mail: Falle@post1.dknet.dk.

Hjemmeside: www.kaktus.subnet.dk

Tidligere årgange af KAKTUS

kan købes ved henvendelse til:

Thorkild Alnor Nielsen
Langenæs Allé 26, 2.sal tv.
DK-8000 Århus C.

Betaling: check eller på giro nr. 2 940 744

Pris: 10 kr pr. nummer + porto.

Følgende årgange er udsolgt:
1-2-3-4-5,8-9,11-12-13-14,16

Fra NKS plantedag lørdag den 25. maj

Indholdsfortegnelse for ‘KAKTUS og andre Sukkulenter’, nr. 3/02

Homo semperludens XV - <i>Peter Brandt Pedersen</i>	side 3
Højt i Peru - <i>Håkan Sönnermo</i>	side 8
Fotografering af kaktus, del 3 af 4 - <i>Peter Schou Sørensen</i>	side 16
Plantedag på Fyn - <i>Jørgen Hørlyck/ Bjarne Kjempff</i>	side 20
Meddelelser	side 22